

Editura Aius Printed este recunoscută CNCS

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GIOROCEANU, ALINA

Texte juridice : perspective lingvistice /

Alina Gioroceanu. - Craiova : Aius, 2018

Conține bibliografie

ISBN 978-606-562-763-5

81

© Alina Gioroceanu

Editura **AIUS** Craiova, 2018

Str. Pașcani nr. 9, 200151

Tel. 0351-467 471

e-mail: editura.aius@gmail.com

www.aius.ro

ISBN 978-606-562-763-5

ALINA GIOROCEANU

PREFATĂ

TEXTE JURIDICE,

PERSPECTIVE LINGVISTICE

ABREVIERI

adj. – adjectiv
adv. – adverb
alin. – alineat
art. – articol
C. civ. – Codul civil
C. pen. – Codul penal
C. proc. civ. – Codul de procedură civilă
C. proc. pen. – Codul de procedură penală
clas. – clasică
CL – circumstanțial de loc
CM – circumstanțial de mod
CT – circumstanțial de timp
deriv. – derivat
f. – feminin
fr. – franceză
ger. – germană
HJ – hotărâre judecătorească
HJC – hotărâre judecătorească civilă
HJP – hotărâre judecătorească penală
it. – italiană
lat. – latină
m. – masculin
mediev. – medievală
part. – participiu
prez. – prezent
s. – substantiv
suf. – sufix
v. – verb

CUPRINS

PREFAȚĂ de Av. Lucian Bernd Săuleanu..... 5

SCURTĂ INTRODUCERE 9

I. PERSPECTIVA LEXICO-SEMANTICĂ

Instanțe și interpretări.....	15
I.1. În ritm semiotic: Eco și Legiutorul.....	15
I.2. Termenii juridici	19
I.3. Provocatoarea traducere terminologică	26
I.4. Modificări terminologice: schimbarea în limbă și schimbarea juridică	31
I.4.1. Scurte considerații privind textul Codului civil român	31
I.4.2. Termeni vechi și noi.....	34
I.4.3. Evoluția substantivelor derivate cu sufixul <i>-iune</i>	34
I.4.4. Preferința pentru împrumutul romanic.....	42
I.5. Termeni noi, tipare vechi	45
I.5.1. Modele derivate latine.....	45
I.5.2. Termeni compuși. Rolul compunerii în ordinea procedurală	53
I.5.2.1. <i>Actus trium personarum: iudicis,</i> <i>actoris atque rei</i>	53
I.5.2.2. Desemnări, denumiri, referenți.....	54
I.5.2.3. Mecanisme lexico-gramaticale de codificare a părților.....	56

II. PUȚINĂ GRAMATICĂ

II.1. Locul și rolul pronumelui reflexiv în textul juridic	63
II.1.1. Trăsături ale clasei pronumelui reflexiv	63
II.1.2. Discursul juridic civil. Scurte considerații.....	64

II.1.3. Valorile pronumelui reflexiv	67
II.1.3.a. Valori sintactice ale pronumelui reflexiv	67
II.1.3.b. Valori asintactice ale pronumelui reflexiv	69
II.1.3.b.1. Reflexivul pasiv	69
II.1.3.b.2. Reflexivul – marcă a diatezei impersonale ...	73
II.1.3.b.3. Reflexivul – formant în structura verbelor inerent reflexive	74
II.2. Construcții cauzative în dispozitivul hotărârii judecătorești	76
II.2.1. Noțiuni de drept procesual: dispozitivul hotărârii judecătorești	76
II.2.2. Construcțiile cauzative: trăsături generale	78
II.2.3. Construcțiile cauzative și dispozitivul HJ: argumentele/ actanții/ entitățile	79
II.2.4. Tipuri de construcții cauzative identificabile în dispozitivul HJ	80
II.2.5. Valențe pragmatice	85
II.3. Alte observații gramaticale privind dispozitivul HJP	88
II.3.1. Semantica verbelor cu frecvență ridicată în HJP	88
II.3.2. Structura grupurilor verbale	89
II.4. Circumstanțe și circumstanțiale	93
II.4.0. Nivelul sintactico-semantic al textului juridic	95
II.4.1. O circumstanță relevantă: locul procedural	97
II.4.2. Circumstanța temporală: expresii ale duratei în procedura penală	103
II.4.3. Condiția în textul juridic penal	110
II.4.3.1. Condiționarea explicită	111
II.4.3.1.1. Propoziția circumstanțială	111
II.4.3.1.2. Grupul prepozițional	115
II.4.3.2. Condiționarea implicită	117
II.4.3.2.1 Alte mijloace de exprimare a condiției (cu referire la Partea specială a Codului penal)	117
II.4.4. Codificarea excepției în textul juridic penal	123

II.4.4.1. Excepția – restrângere a predicăției semantice	123
II.4.4.2. Realizarea sintactică a excepției. Circum- stanțialul de excepție	124
II.4.4.3. Realizarea prin grup prepozițional sau grupare analizabilă care include grupul prepozițional	125
II.4.4.4. Restrângerea predicăției semantice și structu- rarea discursivă. Realizarea textuală a „excepției”	128

III. SUMARĂ PERSPECTIVĂ PRAGMATICĂ

III.0. Preliminarii teoretice: <i>forța ilocutionară și actele de vorbire</i>	133
III.1. Manifestarea forței ilocutionare în hotărârea judecătorească	138
III.1.1. Hotărârea judecătorească civilă din perspectiva actelor de vorbire	138
III.1.1.1. Structura HJC	140
III.1.1.2. Asertivele și distribuția acestora în cuprinsul HJC	141
III.1.1.3. Comisivele/promisivele. Locul și rolul lor în considerentele HJC	142
III.1.1.4. Actele directive și actele declarative	
III.1.2. Moduri de manifestare a forței ilocutionare în hotărârea judecătorească penală	146
III.1.2.1. Reluare a considerațiilor asupra hotărârii jude- cătorești penale. Alte elemente relevante	147
III.1.2.2. Actele asertive și distribuția acestora în cuprinsul HJP	149
III.1.2.3. Actele declarative și actele directive din dispozitivul HJP	152
III.2. Actul juridic civil ca act de vorbire	156
III.2.1. Aspecte teoretice privitoare la actul juridic civil..	156
III.2.2. Tipuri de acte juridice. Perspectiva pragmatică ...	157
III.3. Modalități și modalizări	161

III.3.1. Epistemic și deontic în textul procedural penal ...	162
III.3.2. Mărci deontice ale obligației	164
III.4. Unele considerații asupra rolului negației în textul juridic penal românesc	175
III.4.1. Caracteristicile discursului penal prin prisma negației implicite	176
III.4.2. Negația explicită în C. pen.	178
III.4.3. Alte elemente cu încărcătură negativă.....	181
III.4.4. Alte considerații asupra structurii enunțurilor negative în C. Pen.....	185

Justiția – o activitate liberă, asemeni limbajului

(postfață de Conf.univ.dr. Cristinel Munteanu)	187

BIBLIOGRAFIE și SITE-OGRAFIE 195

SURSE	204

DICȚIONARE	205

ABREVIERI..... 206	

INSTANȚE ȘI INTERPRETĂRI

Perspectivile care se succed în descrierea textului juridic se vor reduce la principalele niveluri de analiză lingvistică. Ca primă perspectivă, voi reda, în continuare, prin apel la articole și idei reiterate de un timp încoace, analize privind lexicul specializat actualizat în textul juridic. Selecția nu este nicidecum epuizată, iar liantul comun îl va constitui lentila lingvistică, manieră care va reflecta modul de observare a universurilor discursive diverse pe care le presupune legiferarea și comunicarea juridică.

I.1. ÎN RITM SEMIOTIC: ECO ȘI LEGIUITORUL²

Afirmațiile pe care le-am receptat interogativ în profesia juridică încă de la început conțineau formula „intenția Legiuitorului este”, dublată de siguranța emitentului că a depășit impasul interpretativ născut de textul legal și a reușit să decipiteze temeiul care să-i asigure soluționarea problemei de fapt supusă judecății. și uite așa, prinsă în mecanismul semiozei, mă loveam de limitele interpretării altuia și de limitele propriei interpretări. Simpla referire la intenția legiuitoare era un stimul suficient pentru a rula în gând „temeiuri” semiotice.

Într-o lucrare care mi-a influențat dezvoltarea filologică (mă refer aici, desigur, la *Limitele interpretării* - dețin traducerea din 1996, apărută la Constanța, Editura Pontica, din care voi cita mai jos), în scopul de a contura o semiotică a receptării,

² Cf. *Prăvălia culturală*, nr. 56/mai 2015 (pravaliaculturala.ro).

Umberto Eco analizează trihotomia regăsită în studiile hermeneutice, care opune interpretarea în sens de cercetare a unei *intentio auctoris*, interpretarea ca investigare a unei *intentio operis* și interpretarea ca impunere a unei *intentio lectoris*.

O scurtă prezentare a viziunii clasice asupra interpretării arată că aceasta așeza în opoziție două programe de căutare: căutarea în text a ceea ce autorul a voit să spună și căutarea a ceea ce textul spune, indiferent de intențiile autorului său. În interiorul celei din urmă, textul permite abordări diferite, respectiv căutarea a ceea ce spune „în raport cu propria-i coerență contextuală și cu situația sistemelor de semnificare la care se raportează” și căutarea „a ceea ce destinatarul găsește în el prin raportare la propriile-i sisteme de semnificare și/sau raportat la propriile-i dorințe, pulsuni sau criterii arbitrare” (Eco 1996: 25).

Cuvintele-cheie *interpretare*, *text* și *intenție* îmi permit să le măsoar permanent în câmpuri disciplinare diferite. De pildă, scopul emiterii normei juridice îl reprezintă aplicarea ei, iar lucrările juridice observă că aplicarea legii este precedată de interpretarea acesteia; conținutul interpretării îl reprezintă stabilirea sensului intenției/voinței legiuitoare exprimată în normă.

Autorul-legiuitor, emitent tipic al textului de lege, la a cărui voință generatoare de norme logice se raportează juriștii, este înzestrat doctrinar cu „lumină și înțelepciune”. Așadar, dacă doar în această idilică lumină pot fi înțelese normele emise, juristul se vede îndreptățit să caute în textul de lege voința legiuitoare, respectiv acea *intentio auctoris*.

Să ne întoarcem deci la text, în speță, la textul de lege, singura legătură palpabilă dintre participanții așezați la capetele schemei clasice a comunicării. Tot doctrina juridică recunoaște că textul poate fi supus mai multor recursuri interpretative, deosebite într-o viziune potrivit criteriului procedeelelor cu ajutorul cărora interpretul stabilește înțelesul normei juridice, precum interpretarea gramaticală, interpretarea sistematică, istorico-teleologică, logică și procedeul analogiei.

Mă voi referi la primele două. Prin apel la interpretarea numită *gramaticală* în teoria generală a dreptului, conținutul unei norme juridice se clarifică pe baza regulilor din teoria limbii, adică a procedeelelor de analiză morfosintactică a textului legal, a sensului termenilor folosiți, a relațiilor dintre aceștia, precum și pe baza modului în care este generat enunțul ori este marcat de semnele de punctuație.

În teoria semiotică, se admite că textul poate să își dezvolte singur o intenție, tocmai pentru că schema pe care se construiește este mișcată de rațiuni proprii dinamicii abstracte a limbajului, diferite de intențiile autorului. Altfel spus, textul este apt să genereze sens în mod independent de intenția autorului său, limba fiind supusă legilor proprii care îi permit să se nască în texte.

Alt procedeu de interpretare juridică este reprezentat de interpretarea sistematică. În teoria dreptului, interpretarea sistematică permite lămurirea înțelesului unei norme juridice prin analiza raporturilor sale cu alte norme juridice, fie din același act normativ, fie dintr-un alt act normativ. Apelul la interpretarea sistematică este cerut, în cele mai multe cazuri, de coexistența unor norme juridice civile generale și a unor norme juridice civile speciale sau pentru a se putea stabili domeniul în care se impun a fi aplicate mai multe dispoziții legale.

Coroborarea acestor norme juridice ține de competența și inteligența juristului. Și aici ar trebui să ne raportăm inclusiv la o *intentio lectoris*, la ceea ce Eco numește *conjectură*, respectiv inițiativa cititorului-jurist de a face o conjectură în ceea ce privește *intentio operis*. În final, suita de conjecturi trebuie să fie confirmată de ansamblul organic al textului, de coerența textuală.

Atunci, unde se ascunde „intenția Legiuitorului”? În modul în care se degajă aceasta din înălțuirea de concepte pe care le vehiculează un text? În priceperea lectorului-jurist care ar trebui să recurgă la arsenalul logic și analogic, la cunoștințele lingvistice și corecta identificare a scopului pentru care normele de drept au

fot emise? Cât sunt de îndreptățiți să afișeze o serioasă siguranță aceia care se raportează permanent la intenția Legiuitorului când singurul element care îi leagă de acesta rămâne textul, cu tot pre-textul, co-textul și con-textul ce îl însoțesc?

Remedii la această limită interpretativă sunt oferite și în tratatul de drept penal (reeditat în 2000) al profesorului Vintilă Dongoroz, care găsește că libertatea interpretului este „țărnută de însăși rostul interpretării” (90). Completarea lacunelor, eliminarea contradicțiilor, retușările, în cadrul teoriei interpretării corective, teoria interpretării progresive, teoria interpretării binevoitoare și teoria interpretării adecvate reprezintă tot atâtea metode de reevaluare textuală.

În aceeași idee, acel Legiuitor polifonic, adesea neglijent, ar trebui să știe că textul este produs nu numai pentru un destinatar unic, ci pentru o comunitate diversă de cititori, cu sau fără pregătire juridică. Legiuitorul știe sau ar trebui să știe că el „va fi interpretat nu după intențiile sale, ci după o complicată strategie de interacțiuni care implică și pe cititori, dimpreună cu competența lor în privința limbii ca patrimoniu social”, respectiv nu doar „o anumită limbă, ca ansamblu de reguli gramaticale, ci și întreaga enciclopedie ce s-a constituit cu ajutorul exersării acelei limbi, adică acele convențiile culturale pe care limba respectivă le-a produs, precum și istoria interpretărilor precedente a multor texte” (Eco 1996: 125).

I.2. TERMENII JURIDICI³

Priviți în general, *termenii* sunt unități de cunoaștere și de comunicare; reprezentări ale noțiunilor proprii disciplinelor științifice și tehnice, aceștia se manifestă ca unități lexico-gramaticale (cuvinte), formule, coduri alfanumerice, simboluri grafice sau audiovizuale, diverse combinații.

Perspectiva lingvistică surprinde termenul drept cuvânt sau îmbinare de cuvinte corespunzătoare unei singure noțiuni categorematică. (cf. Norma ISO 704: 2000; Standardul ISO 1087: 2000; Bidu-Vrănceanu et al. 2001: *termen*; Ileana Busuioc și Mădălina Cucu 2003; Cabre 1993: 84, 85).

Notez aici faptul că un *concept* reprezintă „o idee abstractă și generală” (Larousse filozofie 1996: *concept*). De obicei, *noțiune* și *concept* sunt folosite în variație liberă, deși logica le diferențiază în funcție de gradul de abstractizare, *conceptul* fiind o „noțiune generală”.

Logica tradițională acorda *conceptului* nu doar rolul de instrument de cunoaștere, ci și acela de mijloc de transmitere a acesteia. În logică, prin raportare la reprezentare, care are valoare individuală și aparține unei singure conștiințe, *conceptul* este o elaborare care constă în fixarea tuturor elementelor comune, extrase dintr-o mulțime de reprezentări, ca atare, transmisibilă (Petrovici 1996: 79, 80).

În teoria terminologică, *conceptul* a fost utilizat cu înțelesul de „construcție mentală care servește la clasificarea obiectelor individuale ale lumii exterioare sau interioare cu ajutorul unor abstracții mai mult sau mai puțin arbitrar”, cu specificarea că acestea sunt „nu numai unități de gândire, ci și unități de

³³ V. contribuția la articolul *Ambiguități terminologice în limbajul juridic?* (coautor Alina Pătru) în volumul *Reprezentări ale identității în spațiul literar, lingvistic și cultural*, Editura Universitaria, Craiova, 2016, 369-373.

cunoaștere” (ISO 704: 2000), fixându-se pe aspectul epistemo-logic al informației avute despre obiecte.

Un discurs cum este discursul juridic nu presupune doar o înșiruire de termeni de specialitate care fac trimitere la obiecte sau noțiuni; acesta conține elemente morfosintactice, lexicale, stilistice și semantice specifice, care trebuie folosite în anumite contexte.

Expresia lingvistică a conceptului juridic este reprezentată de *termen*. Din punct de vedere structural, termenii juridici împrumută haina limbii comune, fără a diferenția fondul vechi de cel neologic, astfel că termenii vechi (*pârât*) și neologismele (*prescrie*, *prescripție*, *legifera*, *jurisdicție*) coexistă. Alături de aceștia regăsim derivate și compuse greco-latine de tipul *creditor*, *debitor*, *delegator*, *gerant*, *cedent*, *comodant*, *delegant*, *deponent*, *mandant*, *autoabrogare*, *automutilare*, *autopaz*, *cvasidelict*, *cvasiuzufruct*, compuse pe teren autohton (*apelant-petent*, *intimat-reclamant*, *contestator-reclamant*) ori frazeologisme de tipul *persoană vătămată*, *parte responsabilă civilmente*, *organ judiciar*, *organ de cercetare penală* etc.

Un limbaj este „un ansamblu care utilizează sistemul complex al limbii, dar care, în interiorul acestei limbi, a stabilit un cod și și-a organizat un sistem propriu” (Sferle 2006). Una dintre trăsăturile limbajului juridic ca limbaj specializat, „calificat uneori drept *sociolect*, *tehnolect*” (Sferle 2006) este aceea că și-a format rețeaua terminologică de la resursele lexicale ale limbii comune, fie prin faptul că a specializat un cuvânt al limbii, fie prin aceea că a creat cu materialul lexical al limbii comune termeni proprii.

Importanța noțiunilor juridice este subliniată în art. 25 din Legea nr. 24/2000, republicată și actualizată, privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, care arată că:

„în cadrul soluțiilor legislative preconizate trebuie să se realizeze o configurare explicită a conceptelor și noțiunilor folosite în noua reglementare, care au un alt înțeles decât cel comun, pentru a se asigura astfel înțelegerea lor corectă și a se evita interpretările greșite.”

Modelul cunoașterii dezvoltat în lucrările de terminologie (Cabré 1993: 99; Sager 1993: 37-39) are structura unui spațiu multidimensional, care funcționează ca o intersecție de axe și în care fiecare axă reprezintă o caracteristică conceptuală sau o dimensiune a unui concept. În momentul în care este aleasă o anumită caracteristică a unui concept, procesul de selecție a altei dimensiuni se limitează. În final, în acest model conceptual, *conceptele* se prezintă nu ca puncte în spațiu, ci ca figuri unitare (imagini) sprijinite pe axele care constituie acest spațiu.

O abordare actuală privește inclusiv limba ca rețea de concepte. În studiile de lingvistică cognitivă, limba, văzută ca modalitate de cunoaștere, este structurată asemănător altor tipuri de cunoaștere, ca o rețea conceptuală (*Network Postulate* în Hudson 2007: 1). Această apropiere dintre cunoașterea specializată și cunoașterea generală conduce la concluzia că nici codificările lingvistice ale cunoașterii specializate nu pot fi fundamentale diferite de codificările lingvistice ale cunoașterii generale (v. și Cabré 2000).

Art. 35 din Legea nr. 24/2000, în consonanță cu rezultatul studiilor de teorie lingvistică, prevede că

„pentru asigurarea unei succesiuni logice a soluțiilor legislative preconizate și realizarea unei armonii interioare a actului normativ redactarea textului proiectului trebuie precedată de întocmirea unui plan de grupare a ideilor în funcție de conexiunile și de raportul firesc dintre ele, în cadrul concepției generale a reglementării”.

În ceea ce privește unitatea terminologică juridică, art. 37 din sus-numita Lege arată că:

„în limbajul normativ aceleași noțiuni se exprimă numai prin aceiași termeni” (alin. 1), iar dacă „o noțiune sau un termen nu este consacrat sau poate avea înțelesuri diferite, semnificația acestuia în context se stabilește prin actul normativ ce le instituie, în cadrul dispozițiilor generale sau într-o anexă destinată lexicului respectiv, și devine obligatoriu pentru actele normative din aceeași materie” (alin. 2).

Deoarece în abordarea terminologică rolul principal este asumat de *concept*, pentru a-l descrie din punct de vedere calitativ se folosesc două noțiuni: *intensiune* și *extensiune*.

Prin *intensiune* se indică proprietăți intrinseci, conceptul este privit unitar prin raportare la caracteristicile sale de esență, pe când prin *extensiune* se face referire la proprietăți extrinseci, adică fie la clasa de obiecte pe care o reprezintă, fie la conceptele individuale pe care și le subsumează (Pavel, Rucăreanu 2000: 37-38).

În limbajul juridic, termenul nu este neapărat univoc; același semnificant poate trimite la semnificații diferite. Uneori, între aceștia se pot stabili diferite relații logice.

Chiar în același act normativ un termen poate avea accepțiuni diferite, contextul legal fiind acela care contribuie hotărâtor la stabilirea sensului. Astfel, *imobilul* este definit extensiv în Cartea a III-a a C. civ.:

„sunt imobile terenurile, izvoarele și cursurile de apă, plantațiile prinse în rădăcini, construcțiile și orice alte lucrări fixate în pământ cu caracter permanent, platformele și alte instalații de exploatare a resurselor submarine situate pe platoul continental, precum și tot ceea ce, în mod

natural sau artificial, este încorporat în acestea cu caracter permanent” (art. 537 C. civ.).

În Cartea a VII-a a C. civ., prin *imobil* se înțelege

„una sau mai multe parcele de teren alăturate, indiferent de categoria de folosință, cu sau fără construcții, aparținând aceluiași proprietar, situate pe teritoriul unei unități administrativ-teritoriale și care sunt identificate printr-un număr cadastral unic” (art. 876 C. civ.).

Adăugăm aici și înțelesul termenului din C. proc. civ. în ceea ce privește o cale procedurală specială. Astfel, *imobilul* care poate face obiectul acțiunii în evacuare este reprezentat de „construcția, terenul cu sau fără construcții, împreună cu accesoriile acestora” (art. 1034 C. proc. civ.).

Așadar, atât în accepțiunea art. 876 C. civ., cât și în accepțiunea art. 1034 C. civ., noțiunea își restrânge major semnificația la unul dintre obiectele din clasa celor enumerate la art. 537 C. civ., prin adăugarea de trăsături care conturează mai pregnant imaginea în spațiul conceptual al codului.

Cu toate că accepțiile sunt diferite, aceasta nu repercutează asupra transmiterii corespunzătoare a informației juridice. Codificarea și transmiterea lingvistică a informației de specialitate este ajutată de celelalte elemente proprii sistemului limbii. Art. 36 alin. 1 din Legea nr. 24/2000 se referă la acestea prin dispoziția privitoare la modul de utilizare a limbii „*actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie*”.

Cu toate acestea, rigoarea nu reprezintă întotdeauna un reper juridic; același termen acoperă, în aceeași materie juridică,

segmente conceptuale diferite: *intimat* va fi denumit în procedura civilă atât cel care este chemat în judecată în calea de atac a apelului, cât și partea adversă în calea recursului, a contestației în anulare ori a revizuirii.

Aceeași sintagmă terminologică *instanța de executare* are un echivalent conceptual diferit, în funcție de materia juridică în care este utilizată: în dreptul procesual civil se va referi, potrivit art. 651 alin. 1 C. proc. civ., la *judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul debitorului, în afara cazurilor în care legea dispune altfel. Dacă domiciliul sau, după caz, sediul debitorului nu se află în țară, este competentă judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul creditorului, iar dacă acesta nu se află în țară, judecătoria în a cărei circumscripție se află sediul biroului executorului judecătoresc investit de creditor*, în vreme ce, în dreptul administrativ, va denumi „*instanța care a soluționat fondul litigiului de contencios administrative*”, conform art. 2 alin. 1 lit. s din Legea 554/2004, iar în procedura penală *prima instanță de judecată*, în conformitate cu art. 533 alin. 1 C. proc. pen.

De asemenea, *interesul procesual* („folosul practic urmărit de parte”) nu se va confunda cu *interesul* din dreptul administrativ, întotdeauna utilizat cu un determinant, care nu presupune obligatoriu o restrângere de sferă semantică, ci o noțiune distinctă (art. 2 alin. 1 din Legea 554/2004): *interes public* – „*interesul care vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunitare, realizarea competenței autorităților publice*”; *interes legitim privat* – „*posibilitatea de a pretinde o anumită conduită, în considerarea realizării unui drept subiectiv viitor și previzibil, prefigurat*”; *interes legitim public* – „*posibilitatea de a pretinde o anumită conduită, în considerarea realizării unui*

drept fundamental care se exercită în colectiv ori, după caz, în considerarea apărării unui interes public”.

Ușor se pot confunda semantic termeni apropiați, exprimați prin frazeologisme, precum *autoritate publică* și *autoritate a administrației publice*. Însă, în timp ce *autoritatea publică* reprezintă „*orice organ de stat sau al unităților administrativ-teritoriale care acționează, în regim de putere publică, pentru satisfacerea unui interes public*” (art. 2 alin. 1 din Legea 554/2004), la *autorități ale administrației publice* se referă, de exemplu, Legea 215/2001 privind administrația publică locală.